

NORGES HØYESTERETT

Den 15. september 2004 avsa Høyesterett dom i

HR-2004-01534-A, (sak nr. 2004/889), straffesak, anke,

A (advokat Arne Meltvedt)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Pål S. Berg)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Bruzelius**: Saken gjelder straffutmåling for utuktig omgang med en 4 1/2 år gammel datter.
- (2) Borgarting lagmannsrett avsa 20. april 2004 dom med denne domsslutning:
 - "1. A, født 00.00.1971, dømmes for overtredelse av straffeloven § 195 første ledd første straffalternativ og straffeloven § 197, sammenholdt med straffeloven § 62 første ledd, til en straff av fengsel i 9 –ni– måneder. Til fradrag i straffen går 2 –to– dager for utholdt varetekt.
 2. Han frifinnes etter tiltalens poster I a og II.
 3. Tingrettens dom, domsslutningen pkt. 2, stadfestes."
- (3) Dommen er avsagt etter anke over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet i Oslo tingretts dom 8. mai 2003. A ble av lagmannsretten frifunnet for tiltalebeslutningen postene I a og II som gjaldt utuktig omgang med en stedatter på 6 år. Ved tingrettens dom ble han pålagt å betale 75 000 kroner i oppreisning til hver av de fornærmede. Lagmannsretten opprettholdt denne avgjørelsen.
- (4) Domfelte har anket over straffutmålingen og lovanvendelsen i tilknytning til oppreisningsbeløpet til stedatteren. Ved Høyesteretts kjæremålsutvalgs beslutning og kjennelse 13. juli 2004 ble anken over straffutmålingen tillatt fremmet, mens anken over oppreisningskravet ble avvist.
- (5) **Jeg er kommet til at anken må tas til følge.**

- (6) Domfelte er en nå 33 år gammel mann som er funnet skyldig i utuktig omgang ved én anledning i februar 2000 med sin da fire og et halvt år gamle datter.
- (7) Det fremgår av lagmannsrettens dom at domfelte har hatt en vanskelig oppvekst, preget av mishandling, herunder seksuelt misbruk. Han går til behandling hos psykolog, og det er antatt at han har en bipolar affektiv lidelse, og han har vært under utredning for ADHD. Domfelte har til sammen fem barn fra fem forskjellige forhold. I 1994 hadde han et kortvarig forhold til fornærmedes mor, og de fikk sammen en datter, født 20. juni 1995. Domfelte hadde fra 1998 hatt uregelmessige samvær med datteren, men hun besøkte ham om lag en gang i måneden. Det forhold denne saken gjelder fant sted under vinterferien 2000. Lagmannsretten beskriver det som skjedde slik:

"... Mens hun var hos faren i vinterferien, har han ved en anledning kledd av datteren og seg selv nedentil, lagt henne på sofaen og lagt seg over henne med sin penis mot hennes kjønnsorgan. ... sa at han ikke skulle gjøre det, men han fortsatte likevel. Det er imidlertid ikke tale om noen inntrengning i hennes skjede. ... forteller at hun da sa nei, og at faren hørte på henne og oppgav dette. ... beskriver det som skjedde som "ekkelig" og "dumt"."

- (8) Det fremgår videre av lagmannsrettens domsgrunner at piken har problemer og går til behandling hos psykolog, og at overgrepet kan ha vært en medvirkende årsak til hennes problemer.
- (9) Selv om det her dreier seg om et enkeltstående tilfelle, er det tale om en alvorlig krenkelse av en liten pike som domfelte er far til. Overgrepet er et grovt tillitsbrudd i forhold til datteren og hennes mor ved at det skjedde i farens hjem på et tidspunkt da barnet var hos ham.
- (10) Det må reageres strengt mot denne typen overgrep mot små barn, og det er skjerpende at overgrepet gjaldt domfeltes eget barn. Det foreligger ikke nyere rettspraksis fra Høyesterett som gjelder enkeltstående tilfeller av seksuell omgang med et så lite barn. Saken har imidlertid ellers mange fellestrekk med kjennelsen i Rt. 2004 side 23, som gjaldt ett tilfelle av seksuell omgang med en tolvårig datter under samvær med sin far, som hun hadde hatt liten kontakt med. Domfeltes anke over lagmannsrettens straff på fengsel i 9 måneder ble der forkastet. Overgrepet i vår sak gjelder som nevnt en meget yngre pike, og etter min vurdering ville fengselsstraffen i vår sak i utgangspunktet måtte være i området 10 måneder til ett år.
- (11) Forsvareren har imidlertid gjort gjeldende at det ved straffutmålingen må legges større vekt enn hva lagmannsretten har gjort, på at saken er blitt svært gammel, og at den lange saksbehandlingstiden har forverret domfeltes psykiske plager. Jeg er enig i at saken samlet sett har tatt for lang tid, og i at dette må antas å hatt negativ virkning på domfeltes psykiske helbred. I motsetning til mange andre saker om seksuelle overgrep mot barn ble saken raskt kjent og avhør av så vel domfelte som barnet var gjennomført i løpet av et halvt år. Saken ble deretter – sammen med det andre overgrepet i tiltalebeslutningen – henlagt, men etterforskningen i begge saker ble besluttet gjenopptatt av overordnet påtalemyndighet etter klager fra bistandsadvokatene. Tiltalebeslutningen gjaldt begge forholdene, men domfelt ble som nevnt frifunnet av lagmannsretten for tiltalen om overgrep mot stedatteren.

(12) Etter min vurdering har lagmannsretten ikke lagt tilstrekkelig vekt på den lange saksbehandlingstiden, og jeg er kommet til at straffen passende kan settes til fengsel i 7 måneder.

(13) Jeg stemmer for denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 7 – sju – måneder.

(14) Dommer **Støle:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.

(15) Dommer **Stabel:** Likeså.

(16) Dommer **Rieber-Mohn:** Likeså.

(17) Dommer **Tjomsland:** Likeså.

(18) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 7 – sju – måneder.